

Bæredygtighed i Økologisk Landbrug i DK

Bæredygtighed i mit eget liv

Anke Stubsgaard
DØA
27 okt. 2014

KORNBLOMSTER

BLOMSTER

66% reduktion af klimaaftryk

Hvad er bæredygtighed?

1987: The „Brundtland report“

“A development that meets the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their own needs.”

World Commission on Environment and Development (WCED),
in its report “Our common future”, 1987

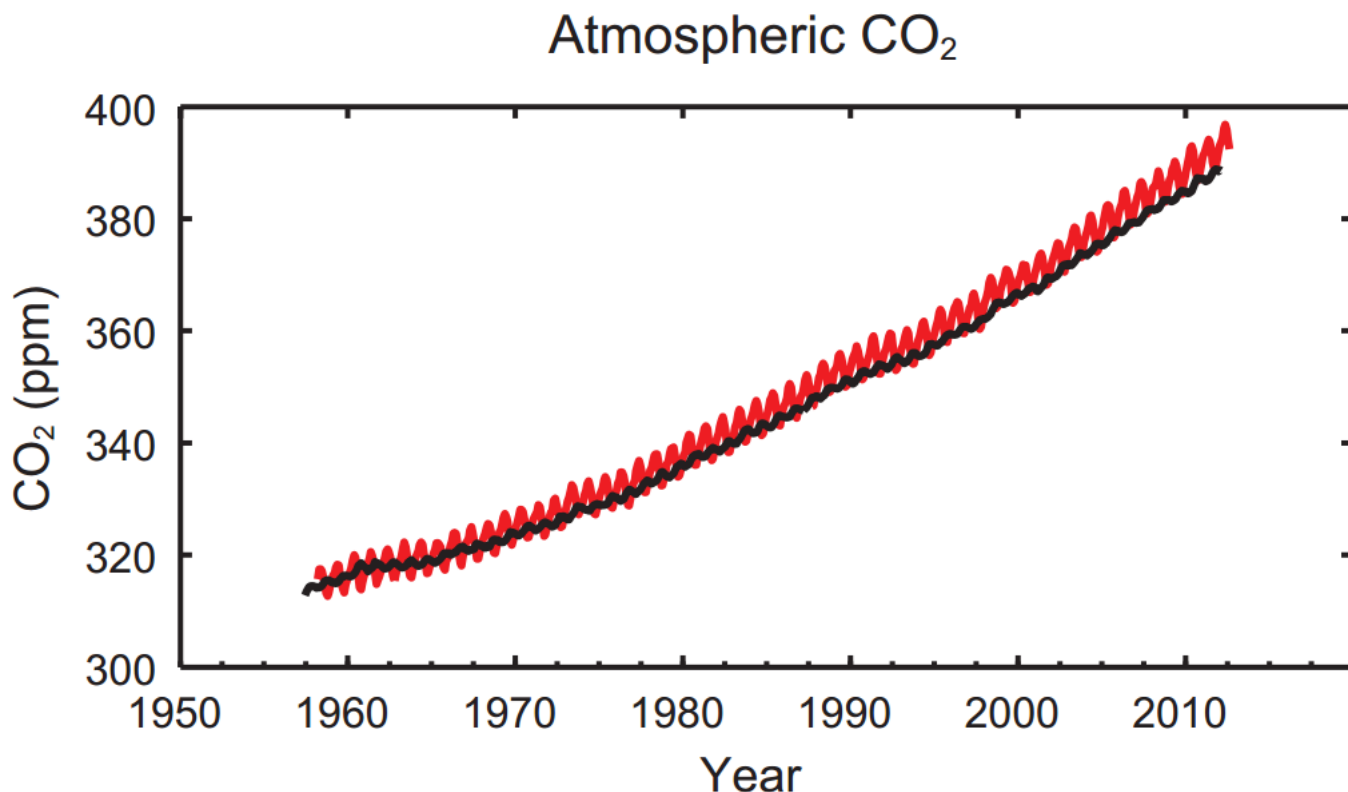
Hvad er bæredygtighed?

FAO Council, 1989:

“The management and conservation of the natural resource base, and the orientation of technological and institutional change in such a manner as to ensure the attainment and continued satisfaction of human needs for present and future generations.

Such sustainable development conserves land, water, plant and animal genetic resources, is environmentally non-degrading, technically appropriate, economically viable and socially acceptable”.

Baggrund: CO₂ indholdet i luften stiger

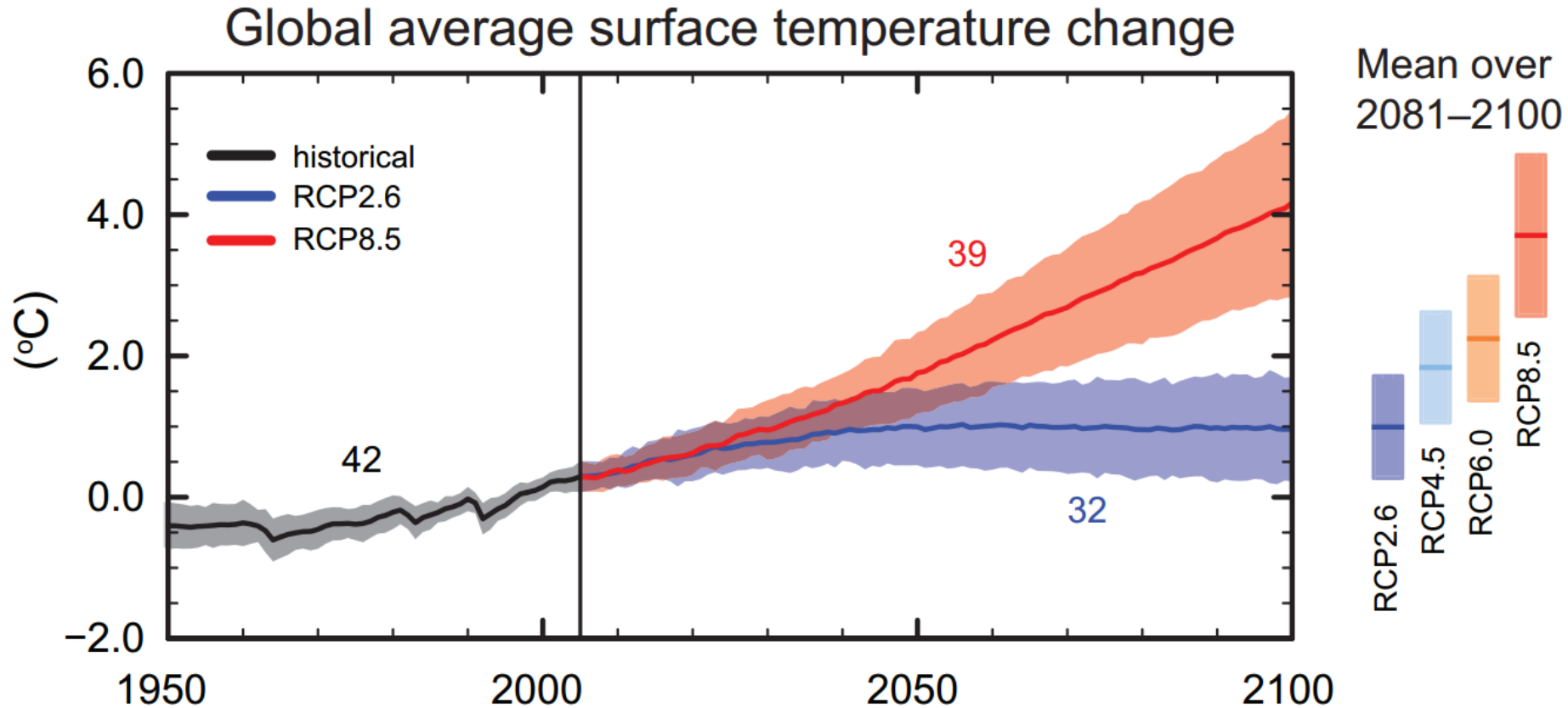

Kilde: IPCC sep 2013

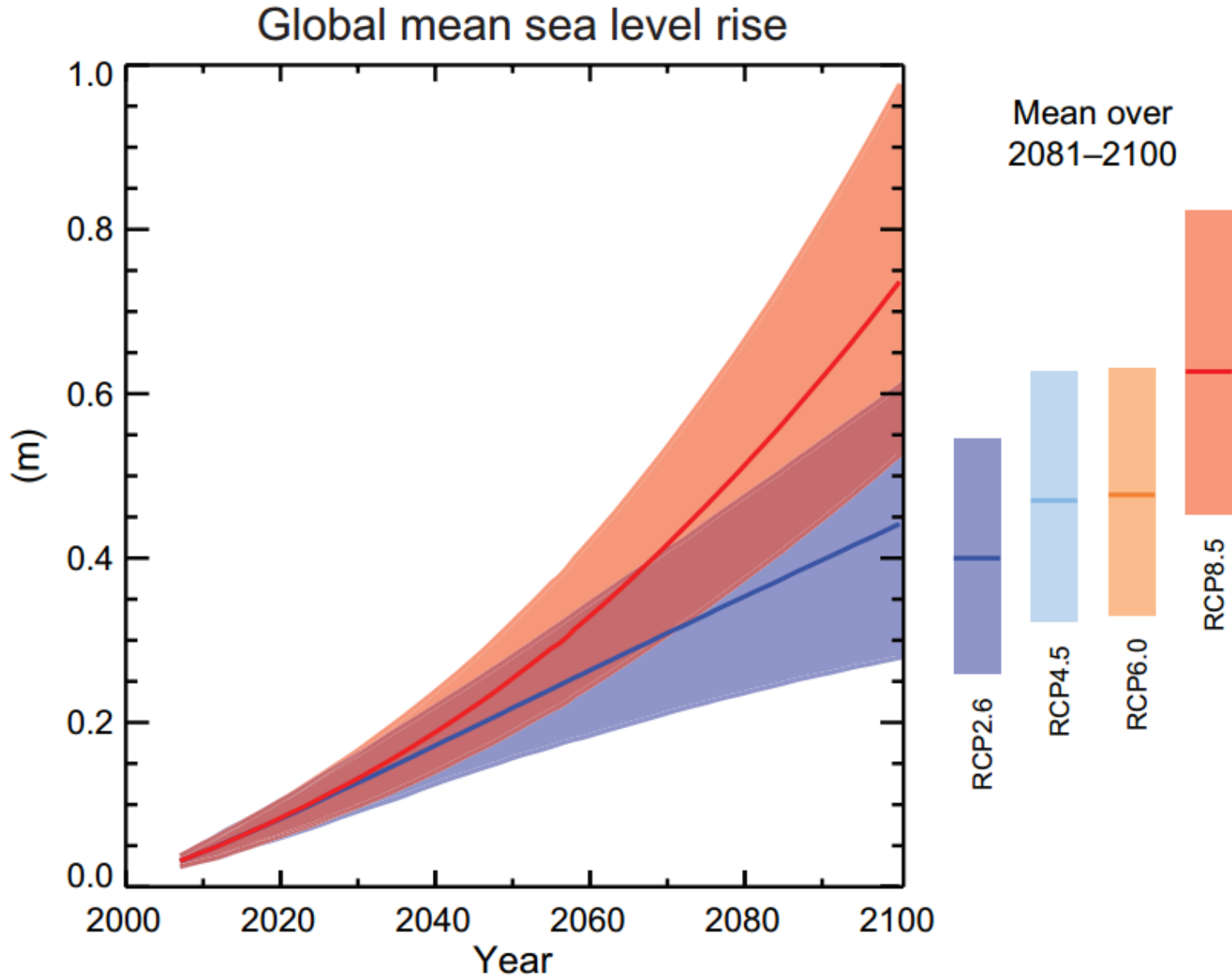
Produktion og forbrug af fødevarer udgør mellem 22 % og 31 % af EU landenes samlede udledning af drivhusgasser.

Kilde: EU's Environmental Impact of Products (EIPRO)

...det får temperaturerne til at stige

...som får havets vandstand til at stige

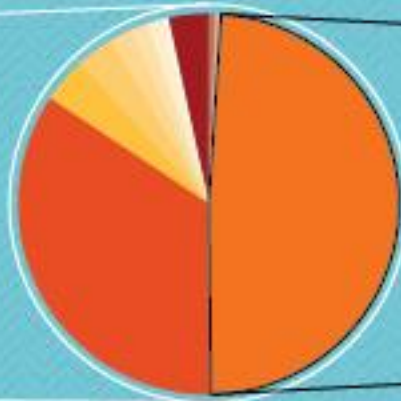

Total global emissions

- Power **24%**
- Land use change* **18%**
- Agriculture **14%**
- Industry **14%**
- Transport **14%**
- Buildings **8%**
- Other energy related **5%**
- Waste **3%**

Food system emissions

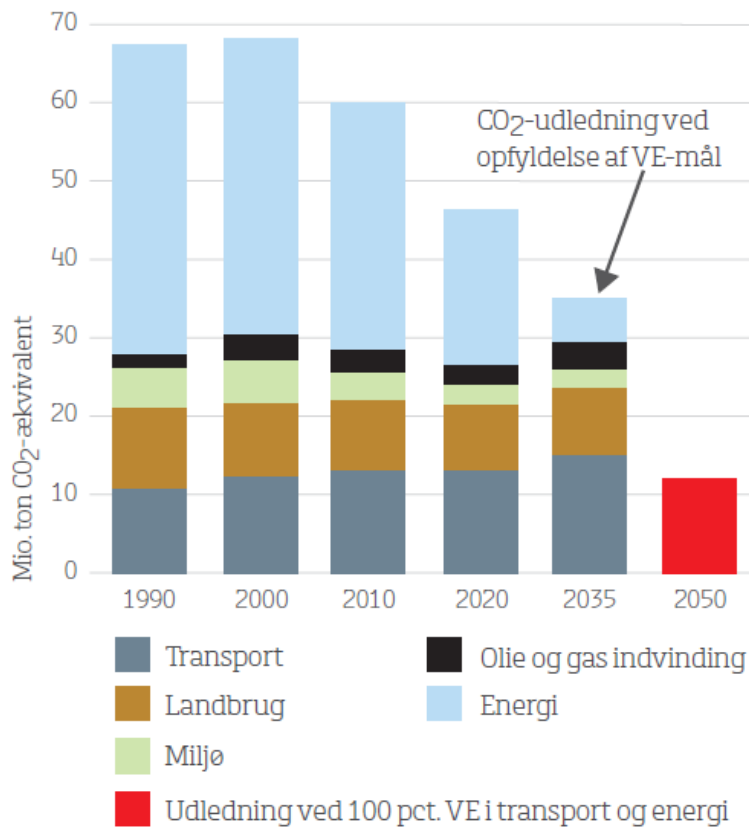
- **PREPRODUCTION**
- Fertilizer manufacture **3%**
- Pesticide production **0.6%**
- Energy use in animal feed production **0.5%**
- **PRODUCTION**
- Direct emissions **48.5%**
- Indirect emissions (deforestation) **35%**

Direct agricultural emissions

- Agricultural soils **32%**
- Enteric fermentation **31%**
- Other emissions **19%**
- Rice cultivation **12%**
- Manure management **6%**

Landbrugets andel af udledningen stiger

Figur 1. Historiske og fremskrevne danske drivhusgasudledninger uden politikændringer frem til 2020. (Kilde: DCE og Energistyrelsen).

Kilde: Regeringens klimaplan 2013

Danmark skal være uafhængigt af fossile brændstoffer i 2050

Jordens fossile brændstoffer er ved at slippe op, og kloden er hårdt belastet hvad angår CO₂-udledning.

For at komme denne problemstilling til livs har regeringen sat sig et ambitiøst mål om vores udledning af fossile brændstoffer.

Citater fra Naturstyrelsens hjemmeside om biodiversitet

- "Arterne udryddes mellem 100 og 1000 gange hurtigere end naturligt."
- "I Danmark er mere end 340 arter uddøde siden 1850, så der er også her i landet masser af udfordringer."

Landbrugets store bæredygtigheds udfordringer

- Tilstrækkeligt med godkvalitet mad til 9 mia. mennesker i 2050.
- Biomasse til et hastigt voksende marked for bioenergi og alt det andet, som i øjeblikket produceres af fossil olie.
- Bidrage til økonomisk vækst og udvikling, også blandt verdens fattige.
- Øget dyrevelfærd.
- Tilpasse sig færre ressourcer (jord, vand, næringsstoffer, fossil energi...)
- Nedsætte klima- og miljøpåvirkning.
- Tilpasning til et varmere og mere variabelt klima.

Bæredygtighed

- Er baseret på en grundtanke om naturlige grænser for vækst
- Inddrager et multi-dimensionelt verdenssyn
- Handler om afvejning af vidt forskellige aspekter
- Er ikke et videnskabeligt faktisk begreb, men et normativt princip, ligesom f.eks. lovgivning

Hvor mange arter må uddø???

Hvor mange ekstreme vejrhændelser er acceptabelt ???

Hvordan afvejer vi kvalitet mod udbytter ???

Aug 2014:

[FORSIDE](#) | [BLOGGEN](#) | [KOMPETENCEGUIDE](#) | [EVENTS](#)

Topchefer: Bæredygtighed er virksomheders nye kerneforretning

STRATEGI & LEDELSE | 13.08.2014

Der er et øget fokus på bæredygtighed blandt topchefer, viser en undersøgelse fra McKinsey.

[Læs mere](#)

MEST LÆSTE

05.08.2014
Bæredygtighed skal sikre dansk mode

04.08.2014
H&M er verdens største aftager af økologisk bomuld

Bæredygtighed på menuen til Food Festival sep 2014

På Food festival i Aarhus var der rig mulighed for at spise og handle sig til en bæredygtig fremtid. Klimaforandringer og fødevarerbevidsthed var næsten lige så populært som smagsprøver på Food Festival.

I dag har vi brugt verdens ressourcer for i år

Ubæredygtig verden: Så meget malker vi naturens ressourcer

19 aug.
2014

Af: **Christina Ehrenskjöld** [Follow @miniskrald](#) 347 followers

Baggrund: Menneskets forbrug af råvarer

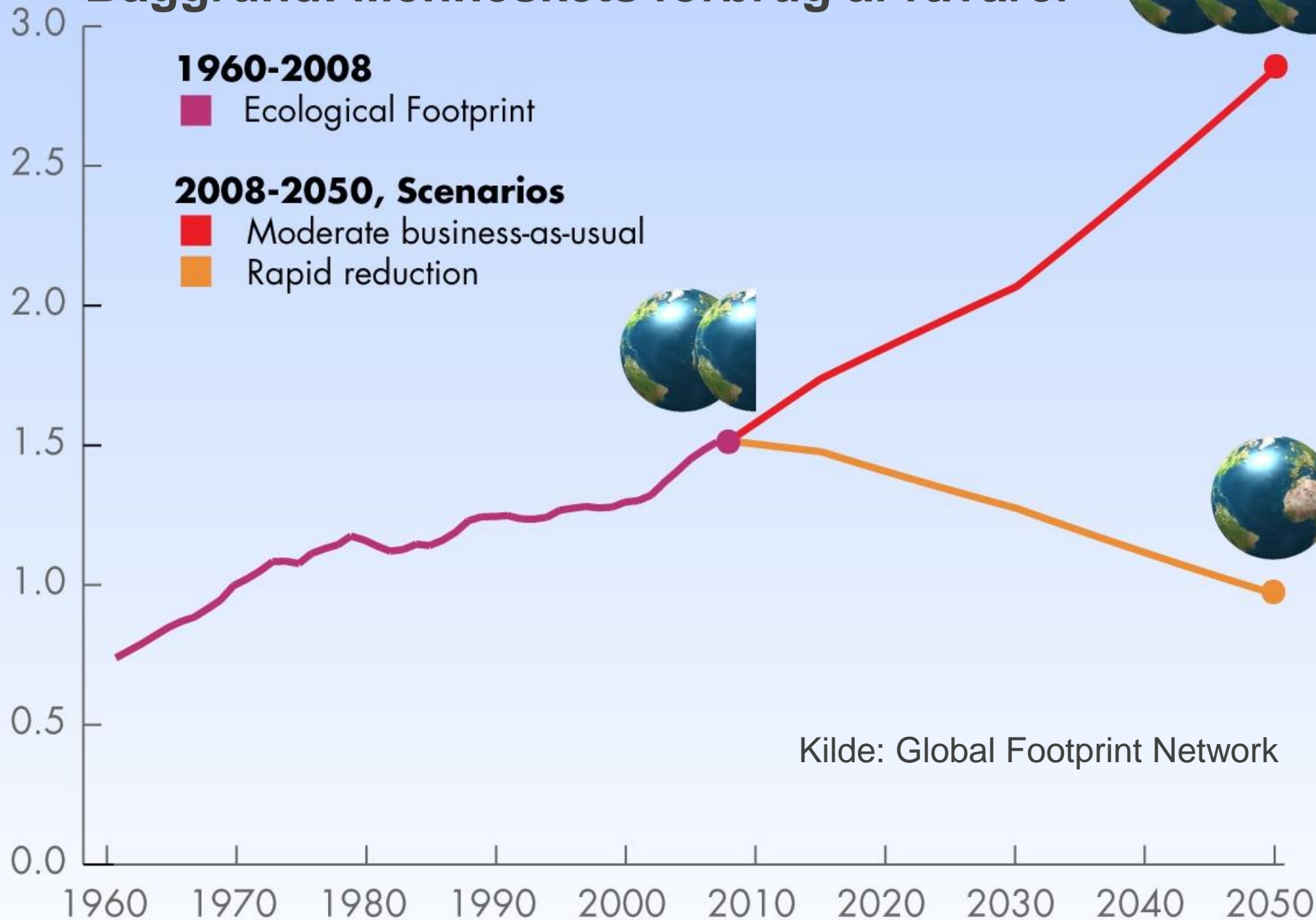
1960-2008

Ecological Footprint

2008-2050, Scenarios

Moderate business-as-usual

Rapid reduction

Kilde: Global Footprint Network

Hvor mange planeter skal der til, hvis alle lever som mig?

- <http://www.footprintnetwork.org>
- Vælg “Footprint for you”
- Vælg Schweiz
- Vælg engelsk sprog
- Vælg Get started (behøver ikke logge ind)
- OBS: God til undervisningsbrug...

www.footprintnetwork.org

FOOTPRINT FOR YOU >>

What's my Footprint and how can I change it? **More >>**

SELECT YOUR LOCATION

Your Ecological Footprint...

If everyone lived the same lifestyle as you, we would require the regenerative capacity of 1.5 planets each year.

How does your Footprint compare?

To support your lifestyle, it takes 2.6 global hectares of the Earth's productive area.

Which areas of your Footprint are the largest?

Food Shelter Mobility Goods Services Governance

How do I change my Footprint?

EXPLORE

How can we all live well within the means of one planet?

EXPLORE

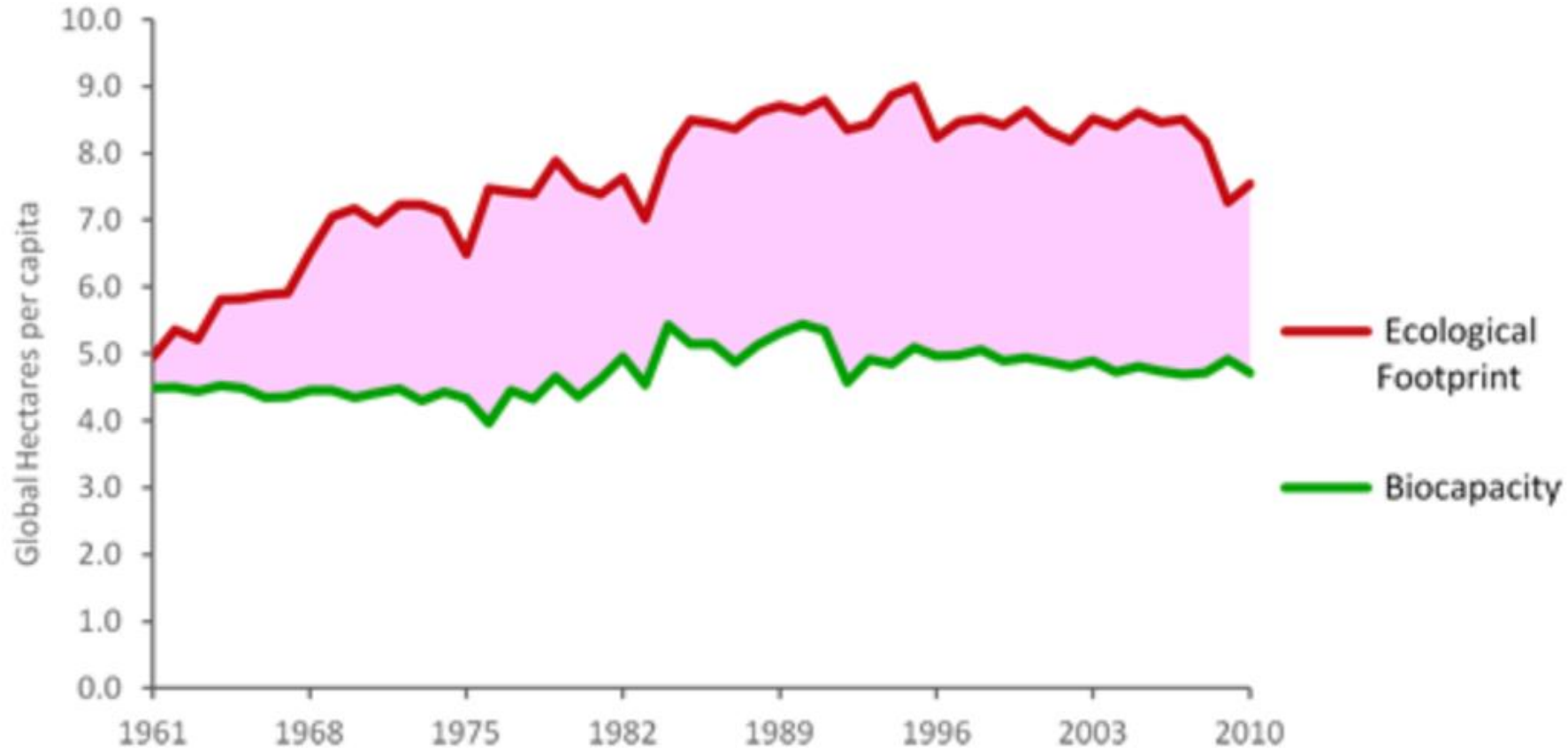
Nysgerrig mht. Footprints i de forskellige lande?

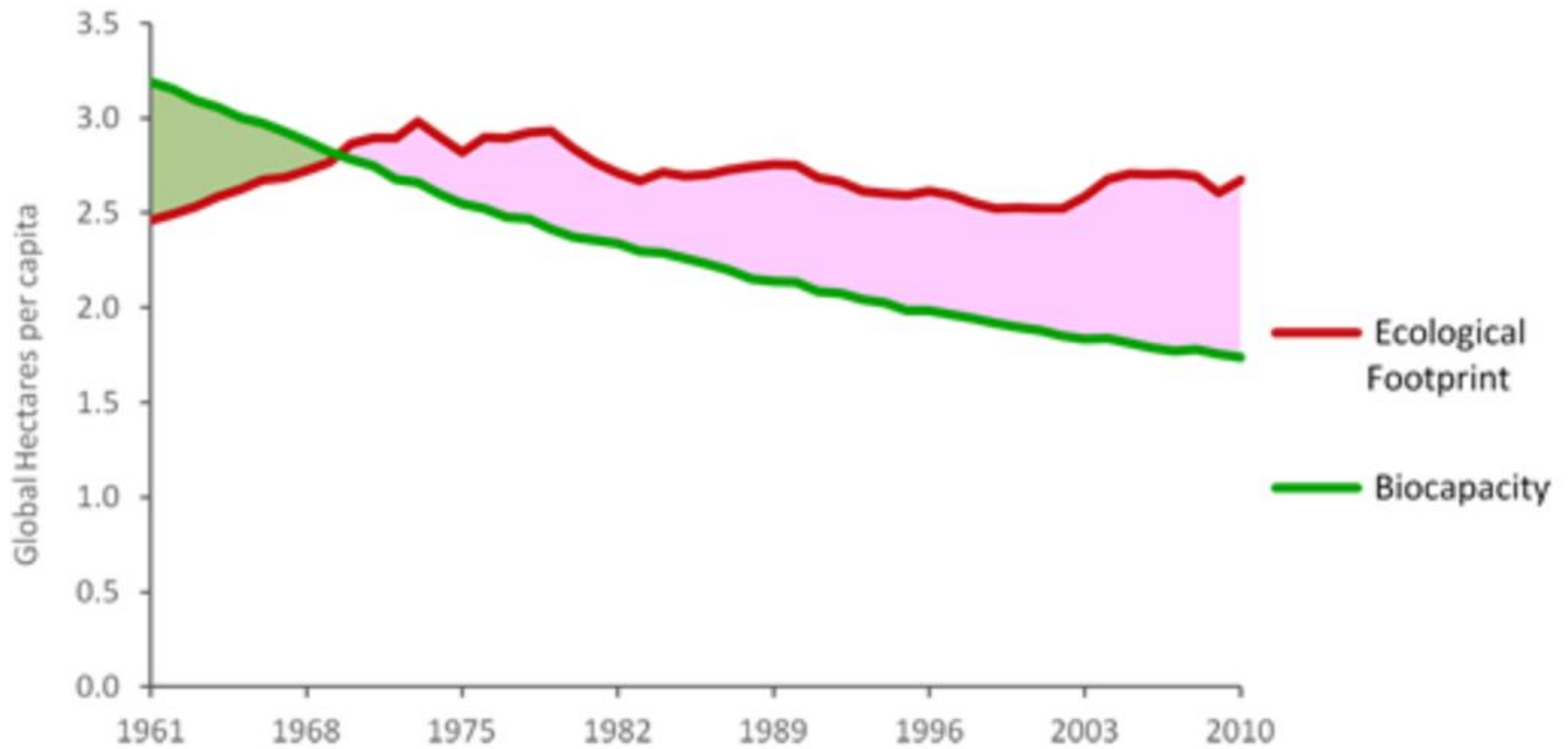
FOOTPRINT FOR NATIONS >>

Is your country an ecological creditor or debtor?

Denmark

World

SUSTAINABILITY CONSORTIUM

www.sustainabilityconsortium.org

Udvalgte medlemmer i The Sustainability Consortium

At least 120 voluntary sustainability standards are being implemented by the food industry.

Kilde: FAO okt. 2014

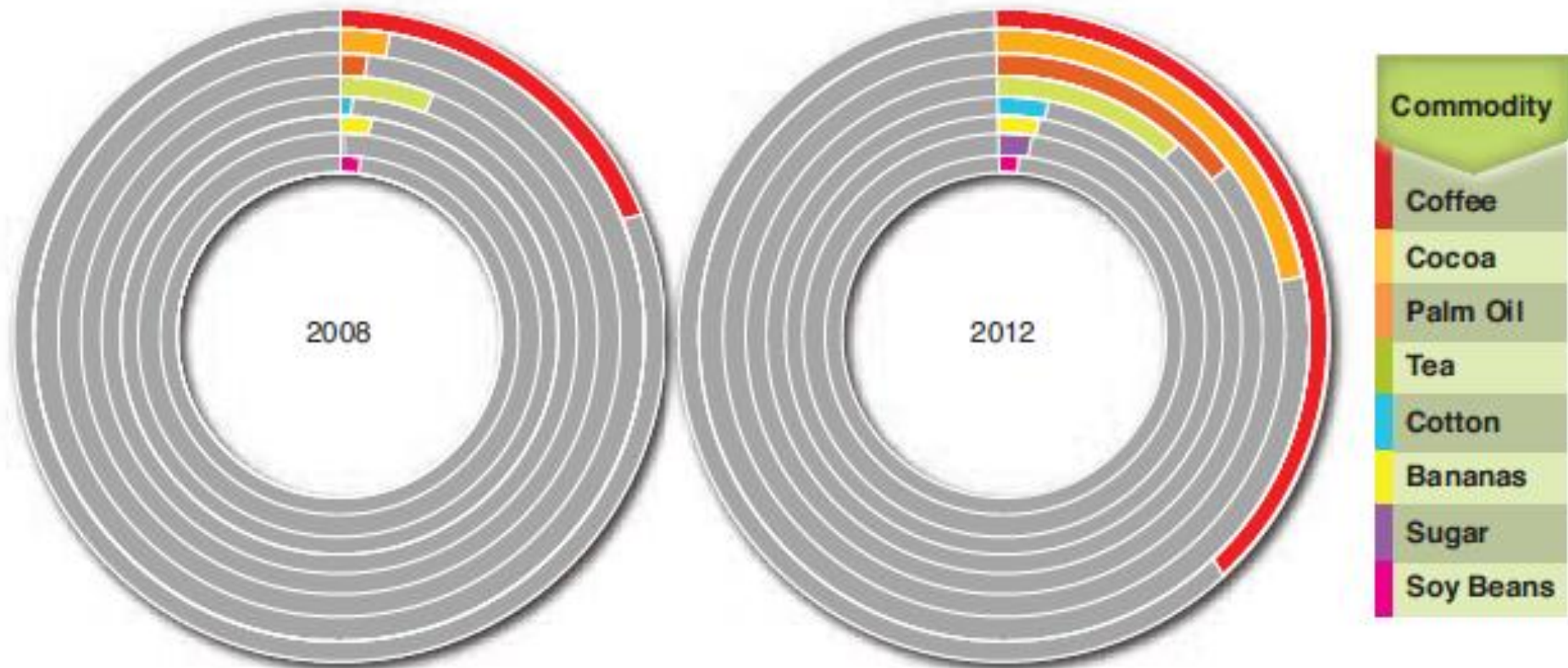
SSI report 2014:

Sustainability standards continue to experience exceptional growth.

There is a persistent trend in sustainable sourcing commitments by manufacturers, which is resulting in significant market penetration in several commodity markets.

Sustainability standards have forcefully penetrated mainstream markets.

Sustainable markets: Compliant production as part of global production

SSI report 2014:

Average criteria coverage of voluntary sustainability standards is declining as standards target mainstream markets:

Newer, mainstream-oriented standards apply criteria of reduced depth and breadth as a means for allowing for more rapid uptake.

Fyens Stiftstidene
Aug 2014

Bæredygtighed og økologi i fremgang

■ Stadigt flere forbrugere vælger kaffe, der har en økologisk eller bæredygtig profil

Knorr går efter 100 % bæredygtighed i 2020

Som en af verdens største aftagere af råvarer fra landbruget har Knorr besluttet at gå bæredygtighedsvejen. Målet er 100 procent bæredygtighed.

Første skridt er 13 bæredygtige produkter, der netop har ramt den danske dagligvarehandel.

www.food-supply.dk
24. September 2014

Regeringens eksportstrategi

- fremme eksporten af teknologi og udstyr til bæredygtigt produktion inden for blandt andet akvakultur og staldanlæg, hvor Danmark er blandt verdens førende.

Fødevarerwatch 4. sep 2014

Mad må pakkes anderledes ind for at leve op til de globale forbrugere

"Emballage indgår i mange fødevareproducenters innovationsarbejde, og der sker en hastig udvikling på området. **Ikke mindst det bæredygtige er globalt helt afgørende.** Emballagen skal veje mindre, og materialerne være miljøvenlige alternativer. Plastflasker skal eksempelvis kunne genanvendes til ny emballage. Fokus er helt klart på fleksibel emballage, nedbrydelighed eller genbrug.

Ole Linnet Juul, direktør i DI
Jyllandsposten 17. sep 2014

Industrien satser på bæredygtig chokolade

Bæredygtige produkter er ikke mere kun noget der henvender sig til den opmærksomme eller ansvarsbevidste forbruger. I chokoladebranchen er det ved at blive en selvfølge.

Det handler ikke længere om at gøre det rigtige, men om at gøre det eneste, der sikrer fortjenesten på længere sigt.

Edward Millard, Rainforrest Alliance
Politiken 17 sep 2014

Bæredygtig fisk

”Vi har et mål om, at vores fiskesortiment skal være 100 pct. bæredygtigt. Det sker ikke over en nat, men bæredygtig laks fra opdræt er en vigtig milepæl i det arbejde, fordi laks er blandt de mest solgte fisk i vores butikker,”

Dansk Supermarkeds CSR-chef,
Helene Regnell
Pressemeddelelse 17. sep 2014

Bæredygtig fisk

Fire danske ørreddambrug har som de første i verden fået ASC-mærket.

Alle danskproducerede fisk skal certificeres.

Milømærket ASC er sat i verden for at guide forbrugeren mod bæredygtig fiskeproduktion.

”Bæredygtighed er en konkurrence fordel.”

Brian Thomsen,
direktør for Dansk Akvakultur
22. sep 2014

Bæredygtig fisk

- **”Detailkæden vildleder om bæredygtige fisk”**
- 09.10.14, Simon Bush, professor ved Wageningen School of Social Sciences

- **”Det er en fuldstændig tåbelig diskussion. Det er super teoretisk og akademisk”**
- pressechef Mads Hvitved Grand, Dansk Supermarked
13.10.2014

Uvildige
analyser
medfører
troværdighed

Unilever

Unilever
Sustainable Agriculture Code
Implementation Guides

**Vi må tage alle aspekter I betragtning,
hvis vi vil bruge ordet**

“Bæredygtig”

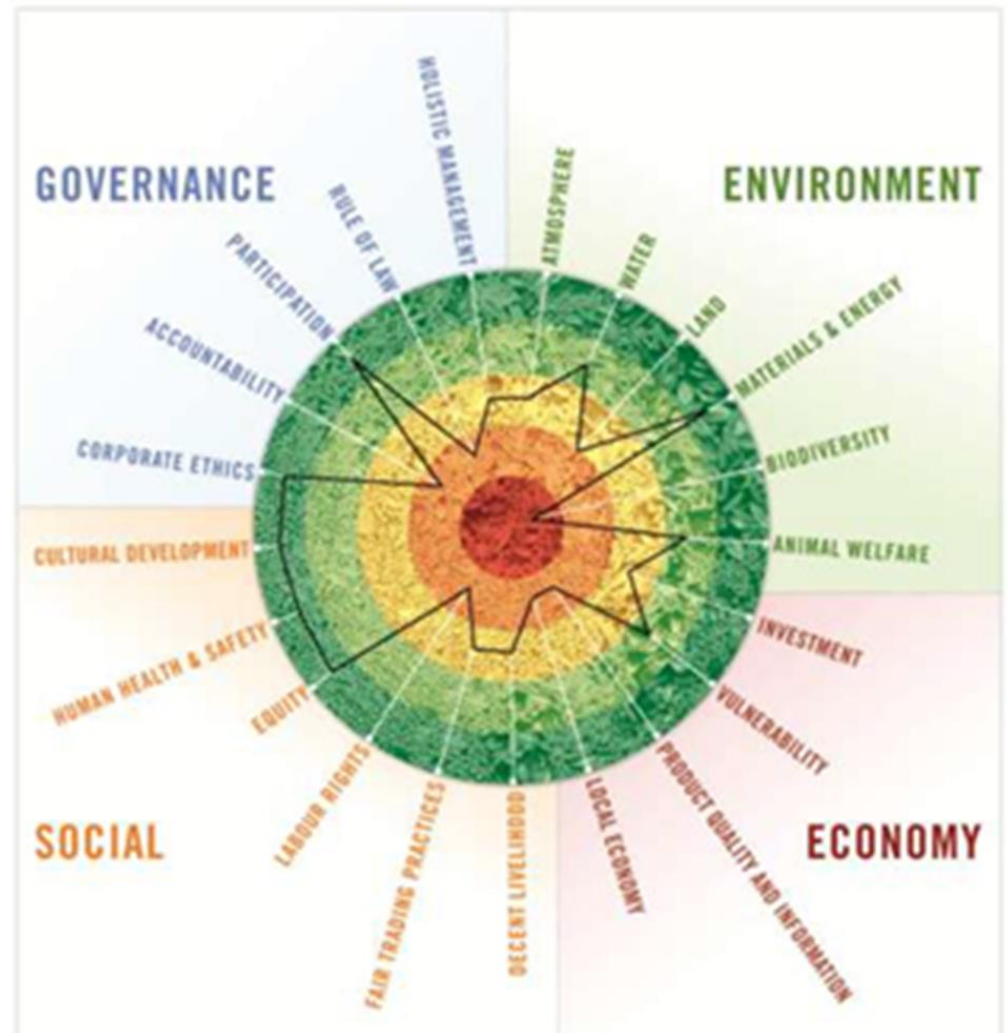
Forskellige værktøjer til analyse af bæredygtighed:

- SAFA:
<http://www.fao.org/nr/sustainability/sustainability-assessments-safa/safa-tool/en/>
- Unilever:
<http://www.unilever.dk/resource/countryselector.aspx>
- New Zealand Dashboard:
<http://www.nzdashboard.org.nz/>
- Rise:
<http://www.hafl.bfh.ch/index.php?id=1472&L=1>

FAO built on existing efforts and developed a universal framework for Sustainability Assessment of Food and Agriculture systems (SAFA)

Kilde: FAO okt. 2014

EXAMPLE VISUALIZATION OF THE **SAFA** CATEGORY SCORES OF A COMPANY

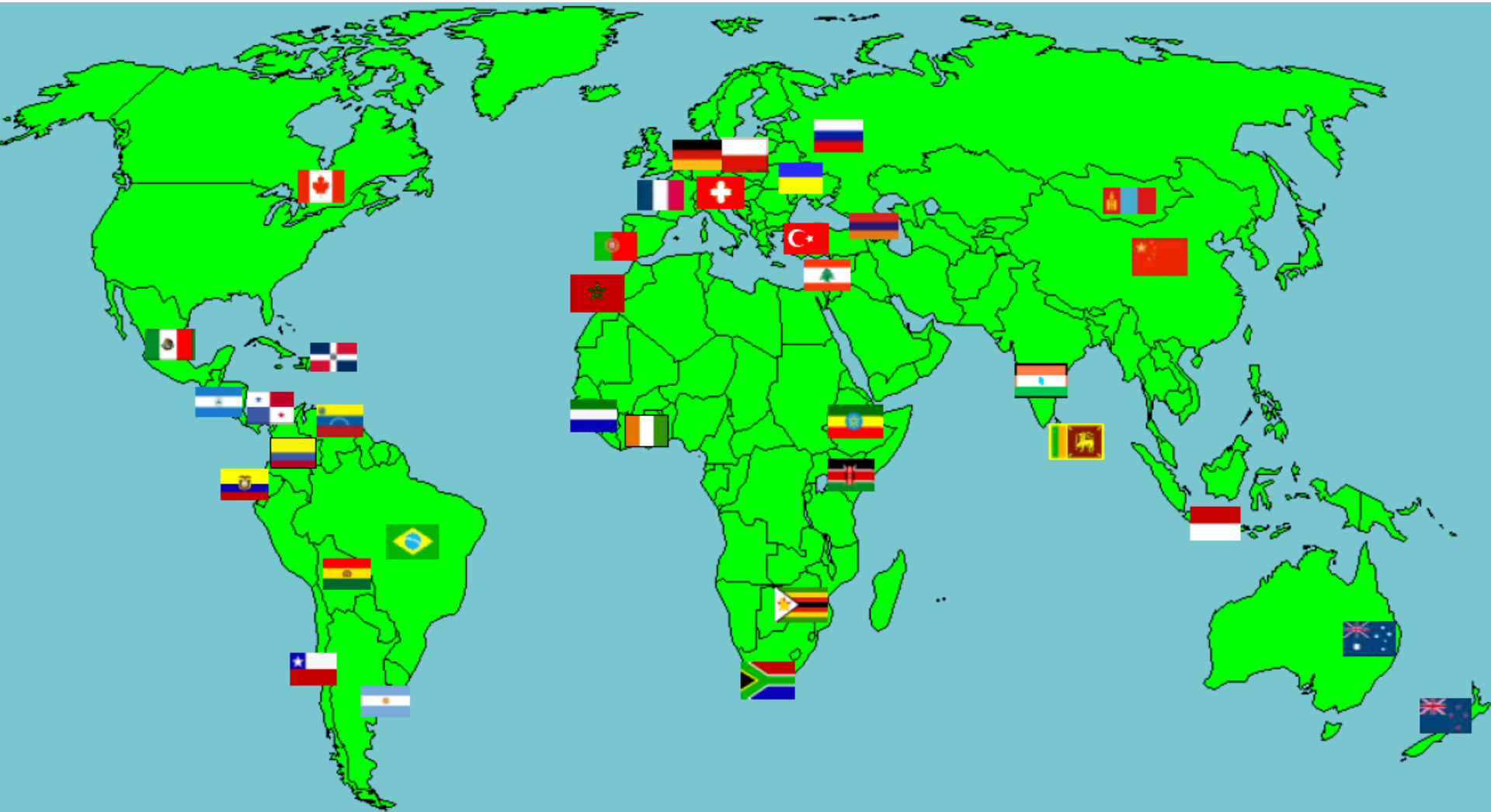

Målene i økologisektionens bæredygtighedssatsning

- At udvikle værktøj for måling af bæredygtighed i Danmark
- At udvikle kriterier for bæredygtighed
- At få dokumentation for bæredygtighed i økologisk landbrug
- At kunne dokumentere at der sker en udvikling over tid.

RISE værktøjet er internationalt anerkendt: 2500 bedrifter i 45 lande

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond
for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet
for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget
i finansieringen af projektet.

Støttet af
Fødevareministeriet og EU

KØB:

Kompetenceudvikling til Økologisk Bæredygtighed

Status 27. okt 2014:

- 10 erfarne økologikonsulenter certificeres som bæredygtighedskonsulenter.
- 45 af 50 bæredygtighedsvurderinger hos landmænd.
- 4 af workshops ud af 7 for at diskutere, hvordan bæredygtighedsvurderingerne fører os videre i en mere bæredygtig produktion, samt hvordan vi kommunikerer dette overfor forbrugerne.
- International bæredygtighedskonference i KBH.

Deltagende virksomheder i KØB

Projekt 2015-16: Strategisk bæredygtig udvikling på økologiske bedrifter

I et tæt samspil mellem 7 casebedrifter og 10 certificerede bæredygtighedskonsulenter udvikles en rådgivningsmodel for strategisk bæredygtig udvikling på økologiske bedrifter.

Projektet bygger direkte ovenpå erfaringer og resultater i projektet KØB.

Efter høsten 2016 udføres en RISE bæredygtighedsanalyse, som sammenlignes med analyseresultaterne fra 2014. Landmanden får et billede af betydningen af hans indsats, ikke bare på bundlinjen, men et helhedsbillede af hvordan de valgte forandringer påvirker alle parametre i indsatsen frem mod en mere bæredygtig økologisk produktion på bedriften

Hvad får vi ud af denne indsats?

- Vi øger graden af bæredygtighed i danske, økologiske jordbrug og forarbejdningsvirksomheder.
- Graden af bæredygtighed i økologisk jordbrug dokumenteres og bruges det i den politiske udvikling.
- Vi forbedrer sporbarheden overfor forbrugerne, ikke bare mht. fødevarekvalitet i traditionel forstand, men også de andre kvaliteter i økologisk jordbrug.
- Vi giver landmændene et redskab til at tage lån og give kreditorerne en bedre mulighed for at vurdere bedriften.
- Vi medvirker til at vi i Danmark og i EU har en vis fælles forståelse for, hvad der er bæredygtigt.

Thank You for Your attention!

